

Pristup zasnovan na razvoju teritorije(ABD) u prekograničnim regionama Zapadnog Balkana

**Trilateralni sastanak Ministara Ministarstava nadležnih za zaštitu
životne sredine iz Bosne i Hercegovine, Crne Gore i Srbije**

Višegrad, 31. maj 2016

Šta je pristup zasnovan na razvoju teritorije (ABD)?

Pristup zasnovan na razvoju teritorije (ABD) je inovativni pristup koji omogućava održivi razvoj ruralnih područja.

Osnovne karakteristike ABD

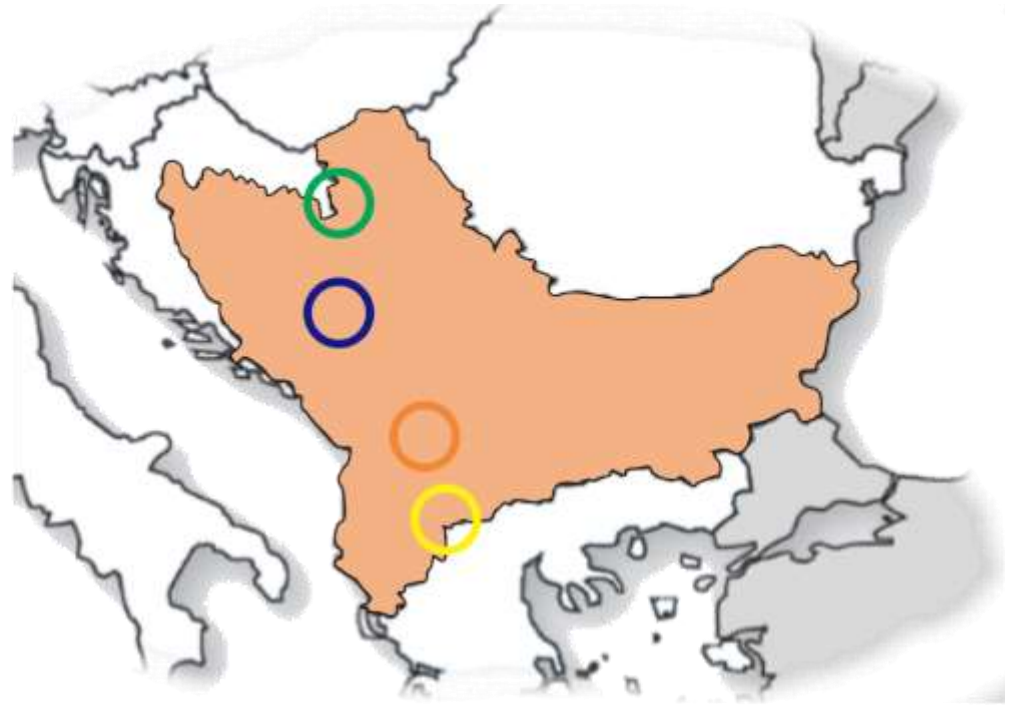
- ciljano definisana geografska područja
  - integrativan (među sektorski pristup)
  - inkluzivan (uključuje čitavu zajednicu)
  - participativan (odozdo na gore)
  - fleksibilan
- (u skladu sa promenama)

ABD u zemljama Zapadnog Balkana

Ruralna područja Zapadnog Balkana karakteriše velika heterogenost. Najznačajnije **zajedničke karakteristike ruralnih područja** Zapadnog Balkana su:

1. Migracija i depopulacija;
2. Loša infrastruktura;
3. Nedovoljna valorizacija lokalnih resursa;
4. Raznolikost i bogatstvo prirodnih resursa;
5. Veliki udeo poljoprivredne proizvodnje u strukturi ruralne ekonomije;
6. Nizak nivo razvijenosti usluga (zdravstvo, obrazovanje, socijalna zaštita, itd)
7. Nizak nivo ekonomske aktivnosti.

ABDA cross-border regions

“Drina – Tara”

(Bosnia and Herzegovina, Serbia and Montenegro)

“Drina – Sava”

(Bosnia and Herzegovina, Croatia and Serbia)

“Sharra”

(Albania, Macedonia and Kosovo*)

“Prespa”

(Albania and Macedonia)

SWG CRRD

SHARA
CROSS-BORDER STACKHOLDER GROUP

PRESPA
CROSS-BORDER STACKHOLDER GROUP

DRINA-SAVA
CROSS-BORDER STACKHOLDER GROUP

DRINA-TARA
CROSS-BORDER STACKHOLDER GROUP

Prekogranični region “Drina-Tara”

Srbija:

Ljubovija, Bajina Bašta,
Užice, Čajetina, Priboj,
Prijepolje

Crna Gora:

Pljevlja, Bijelo Polje

Bosna i Hercegovina:

Milići, Bratunac,
Srebrenica, Višegrad,
Rudo, Goražde

SWG
RRD

Prekogranični region “Drina-Sava”

Srbija:

Šid, Sremska Mitrovica,
Šabac, Bogatić, Loznica

Hrvatska:

Ilok, Lovas, Nijemci,
Tovarnik, Vrbanja,
Gunja, Drenovci

Bosna i Hercegovina:

Ugljevik, Lopare, Brcko,
Bijeljina, Donji Žabari

ABDA proces

Osnovna analiza

Strateško planiranje

Programiranje

Implementacija

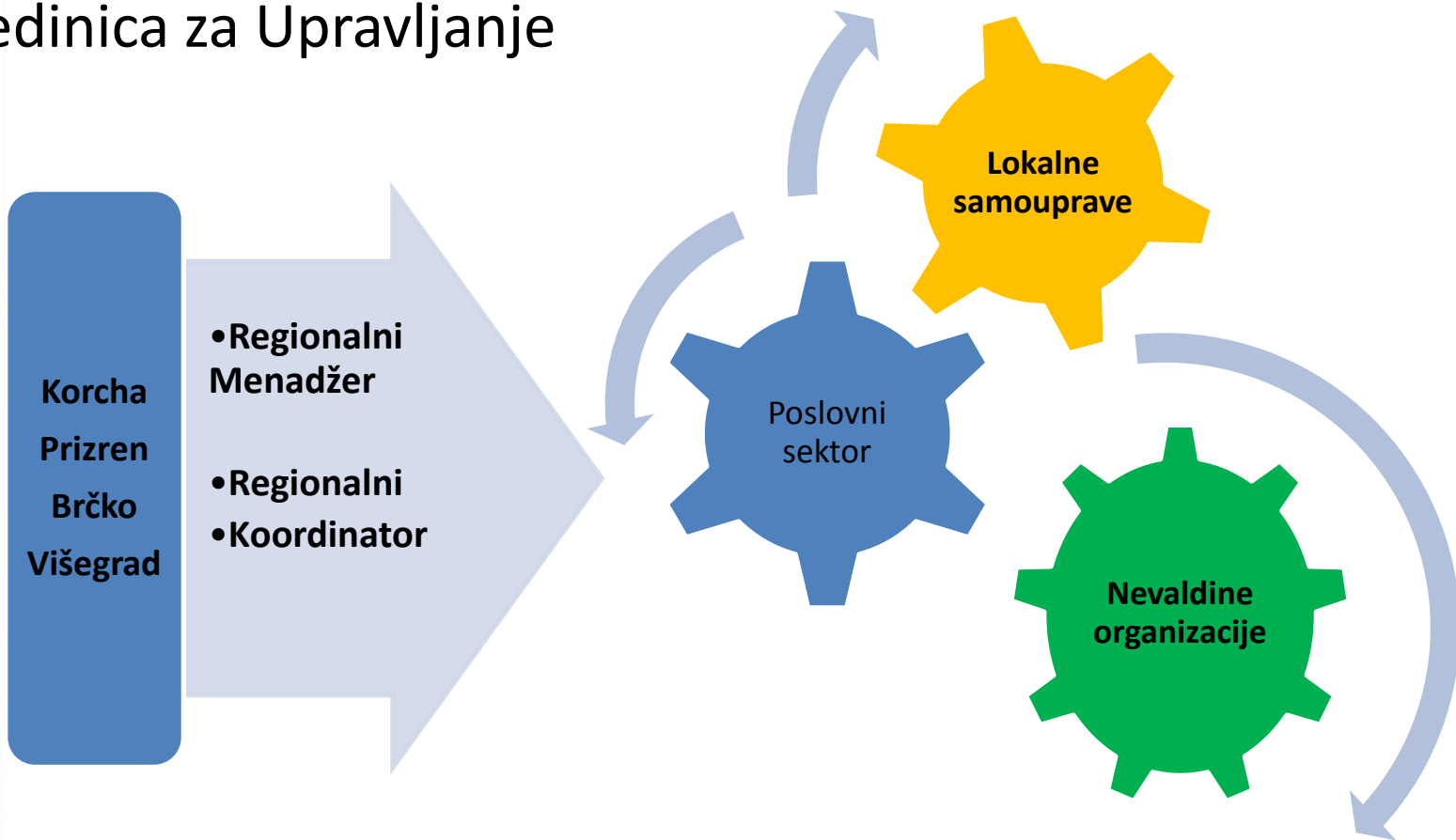
Zasnovano na
definisanim
razvojnim
prioritetima

Bez posebno
alociranog budžeta
za ABDA Programe

Struktura po regionima

Sekretarijat
Jedinica za Upravljanje

Grupa Zainteresovanih Strana
(Regionalna Akciona Grupa)

ABDA – LEADER pristup

- Fokus na specifičnom prekograničnom području
- Predstavlja je Grupa zainteresovanih strana npr. Regionalna akciona grupa
- Uključuje integrisani multi-sektorski pristup baziran na Strategijama za ekonomski razvoj pojedinih regiona i odgovarajućih programa
- Uzima u obzir potrebe regiona i razvojnih potencijala uključujući principe prekogranične saradnje

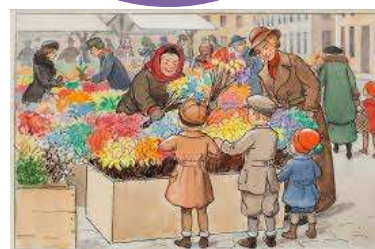
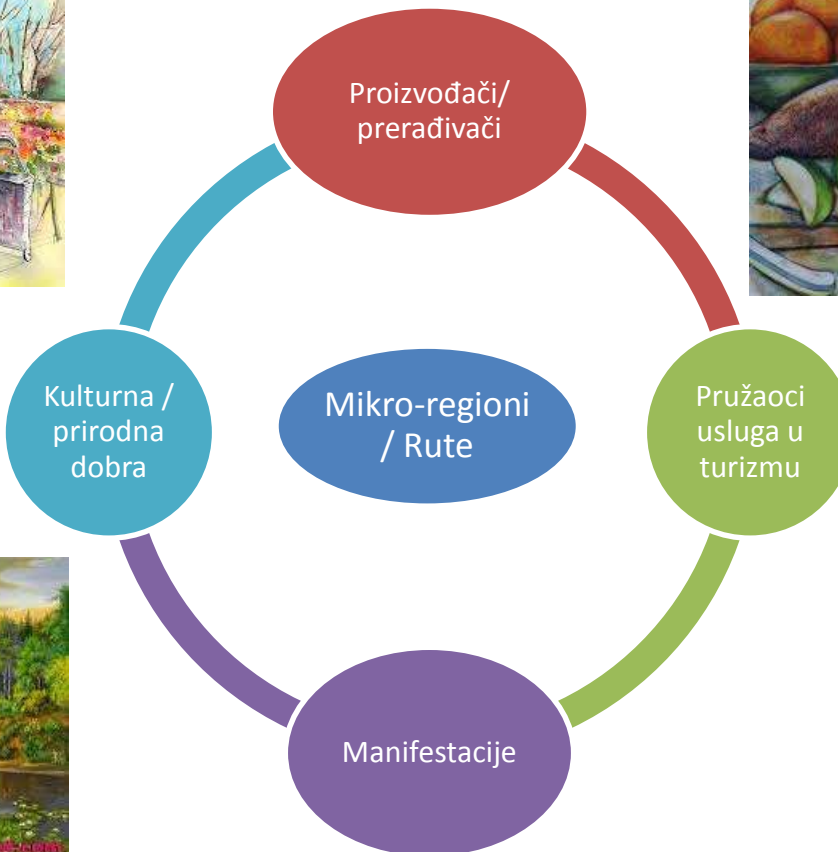
Razvojni prioriteti

SWG
RDRD

Integrirani ekonomski razvoj Mali lanci vrednosti

SWGD
RRD

Integrirani ekonomski razvoj

Grant shema-rezultati

GRANT SCHEME

In the cross-border regions "Drina - Tara" and "Drina - Sava"

143.223,79€ 55%

Contributed by the European Union

259.386,3€

Total investment of all 9 projects

116.162,51€ 45%

Contributed by the beneficiaries

4

Tourism facilities are reconstructed

3

New products expected as a result from the investment

Expected
ADDITIONAL EMPLOYMENTS
in the upcoming years due to the investments

17

People additionally engaged as seasonal workforce due to the investment

28

Partners

7

New products launched

9

Cross-border partnership projects granted

7

Businesses have improved and enhanced their products and services, increasing their turnover

6

Additional employment as result of the investments

6

Projects have improved the touristic products and services in the regions

4

Innovative services and products

Sadašnja faza

- Podrška u radu Grupe zainteresovanih strana
- Podrška u sprovođenju različitih aktivnosti (npr. promocija regiona kroz organizaciju aktivnosti ljudi - ljudima)
- Informisanje o otvorenim Pozivima za dostavljanje predloga projekata
- Podrška u pripremi Predloga projekata sa fokusom na CBC projekte
- Nastavak aktivnosti na uspostavljanju partnerstava i saradnje u okviru malih lanaca vrednosti
- Procenja stanja i razvojnih potencijala novih prekograničnih regiona "Pčinja", "Neretva" i "Prokletije"

2015-2017

Zaključak

- Među-sektorska i među-institucionalna saradnja je od ključnog značaja za podršku procesa razvoja ruralnih područja
- Uspostavljanje funkcionalne regionalne saradnje je dugotrajan proces koji zateva:
  - entuzijazam,
  - napor,
  - posvećenost,
  - međusobno razumevanje,
  - međusobno poverenj i poštovanje,
  - prihvatanje različitosti,
  - fleksibilnost,
  - vreme i
  - finansijske resurse.